

กลุ่มทำเลือก

องค์การบริหารส่วนตำบลลองครักษ์ จังหวัดนครนายก

ปัญหาที่เกิดขึ้นของประชาชนในตำบลลองครักษ์ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม คือ การว่างงานหลังจากการทำนา เกษตรกรเหล่านี้จึงเกิดแนวคิดที่จะประกอบอาชีพเสริม ในขณะเดียวกันทางองค์การบริหารส่วนตำบลลองครักษ์ ได้จัดทำประชาคมหมู่บ้าน เพื่อระดมความคิดเห็นร่วมกันแบบมีส่วนร่วมของทุกๆ ฝ่าย และมีวัตถุประสงค์ในการค้นหาความต้องการของประชาชนในตำบล และต้องการส่งเสริมให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ขึ้นภายในตำบล โดยทางกลุ่มเกษตรกรได้เสนอให้มีการจัดตั้งกลุ่มทำเลือก เนื่องจากได้รับการถ่ายทอดภูมิปัญญาจากบรรพบุรุษ และมีทรัพยากร (กก) ภายในท้องถิ่นและท้องถิ่นใกล้เคียง ทาง อบต.ลองครักษ์ จึงเห็นว่าการทำเลือกเป็นอาชีพที่สมควรได้รับการสนับสนุนต่อไป

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน
: ปี พ.ศ. 2547

อำเภอ: องค์รักษ์

จังหวัด: นครนายก

ประชากร: 3,645 คน

พื้นที่: 17.22 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
องค์การบริหารส่วนตำบล

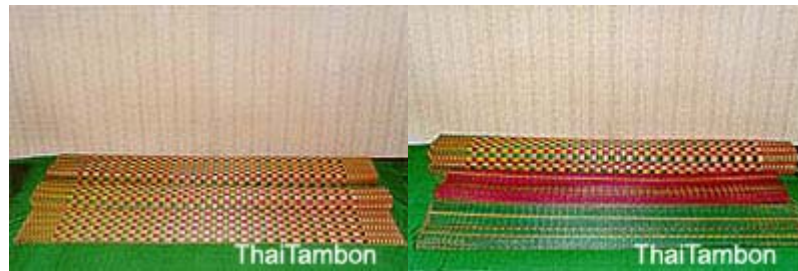
การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

วิถีใหม่

ปี 2542 อบต. องค์รักษ์จึงส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มทำเลือกขึ้นในชุมชน เพื่อต้องการสร้างงาน สร้างรายได้เสริมให้แก่ประชาชนในตำบล

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1. จัดทำประชาคมตำบลเพื่อระดมความคิดเห็นแบบมีส่วนร่วมจากหลายฝ่าย ทั้งประชาชน อบต. ผู้นำชุมชน และสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอองค์รักษ์ และได้ข้อสรุปร่วมกันเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาประชาชนที่ว่างงานหลังจากการเก็บเกี่ยวข้าว พบว่าอาชีพที่เหมาะสมและเป็นที่ต้องการของประชาชนภายในชุมชน คือ การรวมกลุ่มกันผลิตเลือก
2. จัดตั้งกลุ่มผลิตเลือก มีสมาชิกเริ่มแรก 60 คน ปัจจุบันมีสมาชิก 34 คน และแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อบริหารงานของกลุ่ม จำนวน 5 คน ประกอบด้วย ประธาน รองประธาน เกรียน และกรรมการกลุ่มฯ
3. ออกระเบียบการดำเนินงานของกลุ่มเพื่อให้การทำกิจกรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
4. การดำเนินงานของกลุ่มมีรายละเอียดดังนี้
 - ด้านการผลิต เมื่อได้รับคำสั่งซื้อสินค้า กลุ่มจะกระจายงานให้แก่สมาชิกในกลุ่มฯ รับวัตถุดิบไปทำที่บ้านของตนเอง หรือบางรายจะทำการผลิตที่บ้านของประธานกลุ่มฯ โดยได้กำหนดค่าตอบแทนตามชิ้นงาน ซึ่งจะขึ้นอยู่กับขนาดของเลือกที่ทำกรผลิต เช่น เลือกที่มีขนาด 5 คืบ, 6 คืบ, 7 คืบ และ 8 คืบ เป็นต้น ซึ่งเฉลี่ยแล้วผลิตได้ 1 ชิ้น จะได้ค่าตอบแทนประมาณ 100 บาทต่อชิ้น ตัวอย่างผลิตภัณฑ์ ดังนี้

- ด้านการตลาด กลุ่มมีการตลาดด้วยตนเอง ผ่านการออกร้านในงานมหกรรมต่างๆ รวมทั้งศูนย์หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ โดยได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานพาณิชย์จังหวัดนครนายก สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอองครักษ์ นอกจากนี้ อบต.ยังสนับสนุนการประชาสัมพันธ์สินค้าของกลุ่มผ่าน Internet ตำบล www.thaitambon.com
 - ด้านการจัดจำหน่าย สามารถแบ่งได้เป็น 2 ส่วน คือ แหล่งแรก พ่อค้าคนกลางหรือลูกค้ารายใหญ่จะสั่งซื้อเป็นจำนวนมาก และมารับสินค้าเอง ณ ที่ทำการกลุ่มฯ แหล่งที่ 2 คณะกรรมการกลุ่มฯ รวบรวมสินค้าจากสมาชิก และจำหน่ายร่วมกัน โดยบางครั้งเป็นการแสดงสินค้าในงานเทศกาลต่างๆ เป็นต้น
5. จัดฝึกอบรมให้แก่กลุ่มเพื่อให้ความรู้ในเรื่องกรรมวิธีในการผลิต การแปรรูปเลือก การปรับปรุงรูปแบบสินค้า โดย อบต.ประสานให้สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอองครักษ์เข้ามาเป็นวิทยากรในการอบรมครั้งนี้

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย/การลงทุน

1. อบต. องค์กรประสานของงบประมาณจากงบพัฒนาเศรษฐกิจระดับชุมชน ในปี 2545 จำนวน 220,140 บาท เพื่อใช้เป็นค่าใช้จ่ายสำรองในการผลิต การตลาด และจัดซื้ออุปกรณ์ (จักรอุตสาหกรรม)
2. สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอองครักษ์ สนับสนุนเงินทุน จำนวน 40,000 บาท สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของกลุ่มฯ

อุปกรณ์/เครื่องมือ

1. จักรอุตสาหกรรม จำนวน 5 ตัว
2. กก
3. ไวโอลิน
4. สี ยั อ ม ก

บุคลากร

1. คณะกรรมการกลุ่มฯ ทำหน้าที่ในการบริหารจัดการ ตลาด และรับคำสั่งซื้อสินค้า จำนวน 5 คน
2. สมาชิกกลุ่ม ทำหน้าที่ในการผลิต จำนวนประมาณ 60 คน

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
ปี 2542	- อบต.เล็งเห็นปัญหาการว่างงานของประชาชนในช่วงหลังจากฤดูการทำเกษตร ปัญหาการว่างงานของชาวบ้านบางส่วน ที่ไม่มีอาชีพเสริม คณะผู้บริหาร อบต. ร่วมกับปลัด อบต. เชิญผู้นำชุมชน ประชาคม และสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอองครักษ์เข้ามาประชุม	คณะผู้บริหาร อบต./ ปลัด อบต./ ผู้นำชุมชน/ ประชาคม/ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอองครักษ์

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
	เพื่อร่วมแสดงความคิดเห็น โดยได้ข้อสรุปว่าควรส่งเสริมการรวมกลุ่มอาชีพของประชาชน เพื่อสร้างงานและสร้างรายได้ให้กับประชาชน - สอบถามประชาชนในพื้นที่ว่ามีความต้องการที่จะรวมกลุ่มทำอาชีพเสริมด้านใด ซึ่งประชาชนส่วนหนึ่งมีความถนัดในด้านการทำเสือกก จึงมีมติตรงกันว่าควรจรรวมกลุ่มผลิตเสือกก เนื่องจากกกเป็นวัสดุที่หาได้ในตำบล	
ปี 2542	- อบต.ประสานงานกับสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอองครักษ์เพื่อขอความช่วยเหลือสนับสนุนกลุ่มผลิตเสือกก - สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอองครักษ์เข้ามาดำเนินการจัดตั้งกลุ่ม และรวบรวมสมาชิกในเบื้องต้นได้ 60 คน แต่งตั้งคณะกรรมการกลุ่มฯ และจัดอบรมเรื่องการบริหารงานในรูปแบบกลุ่ม	อบต./ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอองครักษ์
ปี 2542	- ดำเนินการผลิตในรูปแบบกลุ่ม สมาชิกจะรับงานไปทำที่บ้าน โดยที่มีสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอองครักษ์เป็นผู้ช่วยเหลือทางด้านการตลาด	คณะกรรมการกลุ่ม/ สมาชิกกลุ่ม / สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอองครักษ์
	- อบต.ประสานงานกับสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอองครักษ์ เพื่อเข้ามาอบรมให้แก่กลุ่มในเรื่องรูปแบบในการผลิต การพัฒนากรรมวิธีในการผลิต รวมทั้งการพัฒนาในรูปแบบสินค้าให้แก่กลุ่ม	อบต./ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอองครักษ์
ปี 2545	-อบต.ประสานงานเพื่อรับงบประมาณจากงบพัฒนาเศรษฐกิจระดับชุมชน ในปี 2545 จำนวน 220,140 บาท เพื่อใช้เป็นค่าใช้จ่ายสำรองในการผลิต	คณะกรรมการกลุ่ม/ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอองครักษ์/ อบต.

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

-- หน่วยงาน/องค์กร -- -- บทบาทความร่วมมือ --

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอองครักษ์ -ให้ความช่วยเหลือกลุ่มในเรื่องการจัดตั้งกลุ่ม ให้ความรู้ในด้านการบริหารจัดการกลุ่ม ให้ความช่วยเหลือเมื่อกลุ่มประสบกับปัญหาต่างๆ เช่น งบประมาณที่ใช้ดำเนินการ โดยได้สนับสนุนเงินทุนจำนวน 40,000 บาท และเป็นวิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับการผลิต การแปรรูปเสือกก รวมทั้งยังเป็นที่ปรึกษาให้กับกลุ่มฯ

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

1. ชาวบ้านส่วนใหญ่ในตำบลองครักษ์ประกอบอาชีพทางการเกษตร ทำนาข้าว ทำสวนผัก และสวนผลไม้ และในช่วงหลังจากการทำเกษตรชาวบ้านบางส่วนจะว่างงาน รวมทั้งในตำบลเองไม่มีการรวมกลุ่มอาชีพ ซึ่งทำให้ชาวบ้านไม่มีอาชีพและรายได้เสริมเพื่อจุนเจือครอบครัว

หลังการดำเนินการ

1. ชาวบ้านมีอาชีพเสริม ซึ่งเป็นอาชีพที่ชาวบ้านถนัดและมีทักษะในการทำงานอยู่บ้างแล้ว โดยที่ได้จัดตั้งกลุ่มผลิตเสือกกขึ้น ปัจจุบันมีสมาชิก จำนวน 34 คน ซึ่งกลุ่มประสบความสำเร็จในระดับที่น่าพอใจ โดยที่สมาชิกแต่ละรายสามารถผลิตเสือกกได้ประมาณวันละ 1-2 ผืน เดือนละ 30-60 ผืน ยอดรวมในการผลิตของสมาชิกทั้งหมดสามารถผลิตได้เดือนละประมาณ 900-1,800 ผืน โดยขายราคาผืนละ 120-150 บาท ยอดจำหน่ายสินค้าประมาณ 120,000-250,000 บาท/เดือน ซึ่งกลุ่มจะมีกำไรประมาณ 20-50 % ของยอดจำหน่าย และสมาชิกที่เข้าร่วมในการผลิตจะมีรายได้เฉลี่ยประมาณ 3,000 – 6,000 บาท/เดือน
2. กลุ่มสามารถขยายตลาดจากตลาดภายในพื้นที่ ไปสู่ตลาดในต่างพื้นที่ รวมทั้งยังได้ขยายการประชาสัมพันธ์สินค้าของกลุ่มผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ตของตำบล

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
1. การจัดซื้อวัสดุในการทำเสือกกนั้น ต้องไปขอซื้อจากชาวบ้าน ในบางครั้งเกิดปัญหาวัสดุสนับสนุนไม่เพียงพอต่อการผลิต ส่งผลให้ขั้นตอนการผลิตไม่เป็นไปตามระบบ และส่งผลต่อการจำหน่ายไม่ได้ตามที่ตลาดต้องการ	1. คณะกรรมการกลุ่มฯ แต่งตั้งให้สมาชิกในกลุ่มมีหน้าที่ในการรับซื้อเสือกกจากชาวบ้านโดยเฉพาะ เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการของตลาด

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

กลุ่มผลิตเสือกกสามารถดำเนินการจนประสบความสำเร็จได้เนื่องจากการได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานราชการต่างๆ อย่างเต็มที่ ทั้งในด้านงบประมาณที่ใช้เป็นเงินหมุนเวียนของกลุ่ม ด้านความรู้ในการผลิต การบรรจุภัณฑ์ และการประชาสัมพันธ์สินค้าของกลุ่ม

ความยั่งยืนในการดำเนินการ

1. อบต.องค์รักษ์ได้จัดทำแผนการดำเนินการ โดยพยายามผลักดันให้กลุ่มมีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น โดยทำการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกให้มีการสนับสนุนด้านต่างๆ เช่น การจัดหาช่องทางการจำหน่าย การให้ความรู้เกี่ยวกับ การบริหารจัดการกลุ่ม โดยปัจจุบัน อบต.ได้ประสานงานไปยังศูนย์พัฒนามีอรรถงานจังหวัดนครนายก ให้จัดวิทยากรมาฝึกอบรมด้านการแปรรูปเสือกกให้กับสมาชิกกลุ่มฯ (อยู่ระหว่างขั้นตอนการประสานงาน) เป็นต้น
2. กลุ่มฯ บริหารจัดการอย่างเป็นระบบ โดยมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน เช่น จัดให้มีสมาชิกทำหน้าที่ในการจัดซื้อวัตถุดิบให้เพียงพอต่อการผลิต โดยรับซื้อทั้งในท้องถิ่นและพื้นที่ใกล้เคียง
3. ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกกลุ่มฯ ที่มีทัศนคติที่ดีต่อ อบต. และส่งผลให้ประชาชนที่ปลูกต้นกกมีรายได้เพิ่มขึ้น

บทเรียนที่ได้รับ

การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ได้มาจากรรพบุรุษมาทำให้เกิดประโยชน์ ส่งผลให้เกิดอาชีพที่เป็นงานฝีมือที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน และเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นกับประชาชนในตำบลอีกด้วย

ความเป็นไปได้ในการถ่ายทอดประสบการณ์

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ สามารถนำวิธีใหม่ไปประยุกต์ใช้กับคนในชุมชนได้ ควรคำนึงถึงการบริหารจัดการที่เป็นระบบของกลุ่มฯ งบประมาณในการดำเนินการเป็นเงินทุนหมุนเวียนของกลุ่มฯ และทำการกำหนดหลักเกณฑ์ภายในกลุ่มให้ชัดเจน รวมทั้งสร้างจิตสำนึกในการคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล : นายอนันต์ หอมละออ
ตำแหน่ง : ประธานกรรมการบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลลองครักษ์
ที่อยู่ : ตำบลลองครักษ์ อำเภอลองครักษ์ จังหวัดนครนายก 26120
โทรศัพท์ : (037) 395-360

ชื่อ-นามสกุล : จำเอนกาท ดวงสุข
ตำแหน่ง : ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลลองครักษ์
ที่อยู่ : ตำบลลองครักษ์ อำเภอลองครักษ์ จังหวัดนครนายก 26120
โทรศัพท์ : (037) 395-360

ชื่อ-นามสกุล : นายกอบลาภ ดาวแจ้ง
ตำแหน่ง : ประธานกลุ่มผลิตเสือกก
หน่วยงาน : กลุ่มผลิตเสือกก
ที่อยู่ : ตำบลลองครักษ์ อำเภอลองครักษ์ จังหวัดนครนายก 26120
โทรศัพท์ : (01) 5125699

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการริเริ่มวิธีใหม่ : พ.ศ. 2542

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	องค์การบริหารส่วนตำบล
สถานที่ตั้ง	ตำบลลองครักษ์ อำเภอลองครักษ์ จังหวัดนครนายก 26120
ขนาดพื้นที่ งบประมาณรายจ่าย	17.22 ตารางกิโลเมตร 5,249,307.40 บาท (ปีงบประมาณ 2544)
งบประมาณรายได้	4,325,780.94 บาท (ปีงบประมาณ 2544)
จำนวนประชากร	3,643 คน
ลักษณะของเมืองและ วิถีชีวิตชุมชน	ตำบลลองครักษ์ มีลักษณะภูมิประเทศ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม มีน้ำท่วมถึง และมีน้ำขังเป็นบางปี ตั้งแต่ประมาณเดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนพฤษภาคม ของทุกปี ซึ่งจะทำให้ราษฎรในพื้นที่ประสบปัญหาน้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภค และประสบปัญหาน้ำเพื่อการเกษตรกรรม และในช่วงฤดูร้อนจะประสบปัญหาภาวะแห้งแล้ง สภาพทางเศรษฐกิจของ ตำบลลองครักษ์ ประชากรมีอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก โดยมีการทำนาข้าว ทำสวนผักและผลไม้ เลี้ยงกุ้ง ค้าขาย รับจ้าง สภาพทางสังคม มีโรงเรียนประถม 1 แห่ง โรงเรียนมัธยม 1 แห่ง สถาบันชั้นสูง 1 แห่ง สถาบันและองค์กรทางศาสนา วัด 1 แห่ง จุดเด่นของตำบลลองครักษ์ ที่เอื้อต่อการพัฒนาตำบล เนื่องจากเป็นพื้นที่ใกล้เคียงกรุงเทพมหานคร ประกอบกับมีแหล่งการศึกษาระดับอุดมศึกษาทำให้เมืองขยายตัวอย่างรวดเร็ว เหมาะแก่การอยู่อาศัย